

Upprättad av:	Giltighetstid	Fastställt av	Version nr	Dokumenttyp
Ämnesansvariga Ortodonti Norra regionerna	Från 20210323			Riktlinjer

Behovsgradering tandregleringsbehandling

Denna behovsgradering är gemensam för Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtland- Härjedalens regioner. De behov som ryms i grupperna 1 och 2 behandlas i den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården. Behov som ryms under gruppen 3 skall inte behandlas i den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården. Undantag utgör interceptiva åtgärder vars syfte är att avbryta en ogynnsam bettutveckling ¹. Graderingen kan även användas för prioritering vid behandling av vuxna.

Grupp 1: Mycket stort behov

1. Läpp-, käk-, och gomspalter.
2. Syndrom som medför ansiktsdeformiteter.
3. Utseendemässigt och/eller funktionellt störande, stora bettavvikelser t ex extrema post- eller prenatala bett och extremt öppna bett.
4. Multipla agenesier ².

Grupp 2: Stort behov.

1. Horisontell överbitning $\geq$ 6mm med inkompetent läppslutning eller horisontell överbitning $\geq$ 9mm.
2. Inverterad tand/ tänder med tvångsföring³.
3. Djupbett med gingival påbitning eller omfattande frontal attrition.
4. Öppna bett med funktionsstörning och stor bettöppning.
5. Korsbett med tvångsföring ³.
6. Saxbett eller artikulationsstörande saxbitning.
7. Agenesier eller tandförlust i fronten med estetiskt störande glesställningar och/eller asymmetrier.
8. Agenesier eller tandförlust av en eller flera tänder i sidosegmenten vid risk för påtaglig bettpåverkan ⁴.
9. Ektopiskt erupterande eller retinerade tänder, utom tredjemolarer.
10. Starkt uttalade trång- och glesställningar, rotationer och tippningar som är uppenbart estetiskt eller funktionellt störande. Diastema mediale $>$ 2,5 mm.
11. Infraokklusion av temporära molarer eller permanenta tänder med risk för påtaglig bettpåverkan.

Upprättad av:	Giltighetstid	Fastställd av	Version nr	Dokumenttyp
Ämnesansvariga Ortodonti Norra regionerna	Från 20210323			Riktlinjer

Grupp 3: Mindre behov.

1. Prenormala bett med liten negativ horisontell överbitning.
2. Postnormala bett utan andra anomalidrag.
3. Djupbett utan gingival påbitning, utan omfattande tandslitage.
4. Öppna bett utan funktionsstörning och med liten frontal bettöppning.
5. Icke tvångsförande korsbett eller korsbitningar.
6. Invertering av enstaka tänder utan tvångsföring.
7. Mindre uttalade trång- och glesställningar, rotationer och tippningar av ringa estetisk och funktionell betydelse.
8. Infraokklusion av temporära molarer eller permanenta tänder.
9. Enstaka agenesier utan andra bettavvikelser.

Vid svårbedömda gränsdragningar mellan gruppen 2 och 3 kommer konsulterande ortodontist att använda ICON-index (Index of Complexity, Outcome and Need) för bedömning.

Notiser med anledning av behovsgraderingsdokumentet:

1. En god ortodontisk interceptivvård kan leda till att antalet barn med behov av ortodontisk behandling kan minskas eller svårighetsgraden hos dem som behandlas kan bli lägre. Öppna bett med parafunktioner, korsbett i kombination med platsbrist, inverteringar och enstaka agenesier är exempel på tillstånd där tidiga, och enkla åtgärder har god effekt.
2. Begreppet "multipla agenesier" används vanligen när patienten saknar 6 tänder eller fler.
3. Med "tvångsföring" avses en tydlig förskjutning av underkäken från retruderad kontaktposition till interkuspitation.
4. Risk för påtaglig bettpåverkan kan vara stor vid agenesi i underkäken i kombination med post normalt djupbett.